

VAN DE REDACTIE

Het heeft eventjes geduurd, maar hier is hij dan toch: de nieuwe Koevoet. Iedereen is lekker op vakantie geweest en ook de koeien hebben genoten van het buiten zijn deze. Het ziet er naar uit dat we een zonnige nazomer krijgen. Tijd om om nog even lekker na te genieten met een Koevoet in de zon. In deze Koevoet veel leuk leesvoer: zo is er een artikel over de Leemweg, een bedrijf waar koeien uit de melkveehouderij op een mooie manier van hun oude dag kunnen genieten. Boer Bert Hollander verzorgt ze met veel liefde en aandacht. Verder leuke koeienweetjes: wist u bijvoorbeeld dat een koe in de zomer 90! kilo vers gras eet op één dag? Superkoe Gretha heeft inmiddels 10.000 kg eiwit geproduceerd. Gerwin Verschuur vertelt enthousiast over hoe het gaat met de ontwikkeling van de LBC (Lokale-Boer-Consumens) verbanden. En er is nog meer... Veel leesplezier gewenst!

Meike van Roekel

koevoetredactie@gawab.com

VAN HET BESTUUR

In de Koevoet vergadering van juni '07 heeft Monique van der Laan bekend gemaakt te stoppen met het Koevoet bestuur omdat de combinatie voor haar met het bedrijf en gezin te veel werd. Monique: "Ik ben erg blij jullie te kunnen vertellen dat ik een goede vervanging heb gevonden in Huib Bor en een nieuw bestuurslid Arie van de Berg, beide Adopteer een Koe boeren. Huib Bor wil het voorzitterschap tijdelijk op zich nemen, waarna Arie bereid is het voorzitterschap over te nemen. Natuurlijk blijven wij wel actief betrokken bij het project als adoptieboeren. Ik wil het bestuur bedanken voor hun enthousiaste inzet voor Stichting Koevoet. We hebben veel werk verzet om het project op weg te helpen naar de goede toekomst die het verdient. Want het is een bijzonder project waar we (boeren en burgers) de gehele samenleving veel mee te bieden hebben en wat op een leuke en inspirerende manier de landbouw helpt verduurzamen. Ik wens Koevoet en Adopteer een Koe een succesvolle toekomst toe."

Vanuit bestuur vinden we het jammer dat Monique ons moet verlaten, maar we begrijpen haar keuze. Bedankt, Monique, voor het vormgeven van de nieuwe Stichting Koevoet!

Het Koevoet bestuur

AEK NIEUWS

STICHTING DE LEEMWEG

Meike van Roekel

Koeien die niet meer productief zijn hebben het recht op een onbezorgde oude dag. Dat is het motto van stichting de Leemweg. De stichting adopteert en verzorgt koeien uit heel Nederland, om te voorkomen dat ze worden geslacht of nog verder worden uitgemolken door de bio-industrie.

Vegetarisme

Stichting de leemweg is opgezet door Bert Hollander. Hij is opgegroeid op een melkveehouderij. Vroeger vonden hij en zijn broertje het altijd vreselijk als er een koe naar de slacht moest. Ze aten dan spontaan een week geen vlees meer. Toen hij wat ouder werd, zag hij in dat dat niet logisch was. Op zijn 13^e is Bert geheel vegetarisch geworden. Na zijn opleiding heeft Bert een aantal jaren als geluidstechnicus gewerkt. Hij toerde mee met diverse bands. Een leuk en levendig, maar ook wel hectisch leven: het was erg veel nachtwerk en ook de sigaretten en de drank waren een beetje ongezond. Eigenlijk was Berts grootste wens nog steeds om boer te worden. Maar dan wel anders. Boer zijn met respect voor het leven van dieren.

Boer Bert Hollander.

Foto: Franka Slothouber

De boerderij van Berts ouders werd langzaam te klein om te draaien: het was niet rendabel meer. Toen zijn ouders gingen scheiden, is het bedrijf dan ook gestopt. Berts moeder kreeg het bedrijfsgedeelte: de stal en 1,5 hectare land. De nog productieve koeien werden verkocht. Maar er was 1 koe die al te oud was: zij was bijna 20. Die koe heeft Bert toen opgevangen. En er konden er nog wel wat bij: een boer in de

buurt had nog een paar oude koeien staan en vrienden hadden er ook nog een.

Toen kwam het idee om een stichting op te richten voor de opvang en verzorging van rundvee "tot de natuurlijke dood". Om dat voor elkaar te krijgen was veel werk en inzet nodig. Bert heeft 7 jaar in een stacaravan op het erf gewoond. De stal is intern verbouwd voor een diervriendelijke huisvesting. Er kwamen al vanaf het begin veel aanvragen voor de opvang van koeien. De opvang groeide uit tot 40 koeien, maar er was maar 3,5 hectare land. Dat was veel te weinig. Toen heeft een andere stichting 11 hectare land gekocht voor de koeien van de Leemweg. Nu is het bedrijf zelfvoorzienend geworden op het gebied van ruwvoer. Uiteindelijk is ook Berts levenssituatie erop vooruit gegaan: de schuur is verbouwd tot woonhuis.

Ook de koeien zijn goed gehuisvest: zij hebben ruime ligboxen met speciale koematrassen en stro. In de matrassen zitten kunststof bolletjes die zacht worden door de warmte van de koe. Zo liggen de koeien altijd lekker en zacht. In de stal hebben de koeien voldoende ruimte om op een natuurlijke manier op te staan. En er zijn schuurborstels, waar de koeien met veel genoegen gebruik van maken. Ook in weides zijn er schuurplekken voor de koeien gemaakt.

Goeie poep

Door het voerregime en doordat de koeien geen melk meer hoeven te geven, is hun mest heel anders van samenstelling en kwaliteit: lichtbruin en dik. Volgens boer Bert moeten de keutels zelfs door de roosters geramd worden. Heel wat anders dus dan de slurry van de doorsnee melkkoe. Op een gemiddeld bedrijf bevat de mest gemiddeld 90 kg droge stof per ton en 3 kg stikstof. Op het bedrijf van Bert bevat de mest 149 kg droge stof per ton en maar 0,6 kg stikstof. Dat betekent dus dat het bedrijf nauwelijks ammoniakuitstoot heeft.

Verschillende rassen

Bert heeft op zijn bedrijf 12 verschillende rassen koeien rondlopen. Voor het grootste gedeelte zijn het Blaarkoppen, Holstein en Roodbonte koeien. De oudste koe is een Fries. Zij wordt in september 23 jaar en heeft nog geen mankementen. Berts bedrijf laat zien hoe oud koeien kunnen worden als ze goed verzorgd worden. Maar er zijn ook jonge koeien: pas geleden nog is er weer een kalfje geboren.

De koeien leven goed samen, het is een hechte groep. Wel hebben ze verschillende karakters. De loopstal is dan ook in drie gedeeltes verdeelt. Aan 1 kant staan de jongere en drukkere koeien. In een ander gedeelte staan de weerbare koeien, die gaan alleen van de box af als ze moeten drinken. Ook zijn er 6 stroboxen. Die koeien staan vast maar ze hebben wel veel beweegruimte in hun box en ze liggen zacht. Dan zijn er nog 7 koeien die apart staan omdat ze rust nodig hebben.

Ook in de wei staan niet alle koeien samen. Er zijn verschillende weides: een paar vlakbij de stal en een aantal wat verder weg. 10 Van de 40 koeien van Bert zijn slachthuis koeien: koeien die eigenhandig (!) gevlucht zijn uit het slachthuis (zie het verhaal over Victoria, verderop), of die daaruit gered zijn door een burger. Die koeien weten wat meer dan de rest en zij willen nooit meer een veewagen in. Dus mogen ze op het land bij het huis blijven. De andere koeien gaan naar een stuk weiland wat verderop. Dat zijn er 25 en er komen er nog twee bij binnenkort. De harde kern van koeien leeft samen en is echt op elkaar gesteld. Het duurt altijd even voordat nieuwe koeien bij de groep horen en zich thuis voelen. Meestal duurt dat ongeveer een jaar. Koeien zijn kuddedieren en willen niet graag uit hun kudde geplaatst worden. Ook de kudde wordt er niet blij van als een koe weggaat.

Koeien zijn sociale wezens en herinneren ze zich veel meer dan je zou denken. Ook als Berts koeien op verschillende weilanden staan maken ze contact met elkaar: van kilometers ver kunnen ze elkaar horen. De band tussen moeder en kind is heel sterk. Daarom is het volgens Bert zo schadelijk om een kalfje meteen na de geboorte van haar moeder te scheiden. Zo was er bijvoorbeeld een moederkoe die bij hem kwam. Haar kalfje was meteen na de geboorte van haar gescheiden. 6 jaar na de scheiding kwam haar dochter naar de Leemweg. 6 Jaar hadden moeder en dochter elkaar niet gezien, maar bij boer Bert hebben ze elkaar direct weer herkend en nu zijn ze onafscheidelijk.

Slimme koeien

De koeien zijn wel eigenwijs, maar ze kennen boer Bert goed. Als ze echt niet doen wat hij zegt, weten ze dat hij kwaad word, en om dat te voorkomen volgen ze zijn aanwijzingen na enig mokken altijd wel op. Ze zijn slim en kennen alle commando's. Bert: "koeien zijn veel slimmer tegenwoordig, want ze moeten steeds meer zelf uitzoeken. 15-20 jaar geleden was de boer nog veel vaker in de weer met zijn dieren. Nu worden ze veel meer alleen in de wei gelaten".

Een ideale melkveehouderij zou volgens Bert een veehouderij zijn zonder slacht. Dat is op het moment nauwelijks voor te stellen. Maar als het vervangingspercentage (het percentage koeien dat afgevoerd wordt of sterft en dat weer aangevuld wordt met nieuwe koeien) flink omlaag gaat, is er al een boel verbeterd. In de melkveehouderij ligt

dat percentage gemiddeld op 25%, maar er zijn al veel bedrijven waar koeien langer aangehouden worden en het vervangingspercentage is een stuk lager is : 15% bijvoorbeeld.

Adoptiesysteem

Ook bij de Leemweg kun je een koe adopteren. Dat kan voor 125 euro in de maand. Daarmee betaal je alle kosten die nodig zijn voor de voeding en verzorging van het dier. Maar ook een kleinere bijdrage is mogelijk. De koeien op de Leemweg worden niet gemolken, ze mogen rustig van hun leven en oude dag genieten. Er zijn al meerdere koeien uit het adopteer een koe project bij de Leemweg geplaatst, toen hun productieve leven voorbij was. Adoptievrienden die niet wilden dat "hun" koe geslacht werd. Helaas heeft de Leemweg maar capaciteit voor 40 koeien. En er staan er al 17 nieuwe op de wachtlijst.

Foto: Franka Slothouber

De Leemweg heeft op het moment ongeveer 600 donateurs. Ook zijn er mensen die af en toe vrijwillig meehelpen op het bedrijf, met de nieuwsbrief, administratie of de website. Maar de koeien zelf hebben een stabiele factor nodig, ze worden onrustig als het werk in de stal opeens op een andere manier gedaan wordt. Daarom is boer Bert de hoofdverantwoordelijke. Voor zijn werk krijgt hij alleen een kleine onkostenvergoeding, en zijn woonplek

natuurlijk. Toch is het het waard: hij doet werk waar hij van houdt en hij woont op een mooie plek.

En boer Bert doet zijn werk met hart en ziel. Hij vertelde mij over een koe die last had van haar gewrichten. Ze kan niet meer zelfstandig opstaan. Toch vond hij dat zij een fijn leven en een mooie plek in wei verdiende. 5 Keer per dag heeft hij haar opgetild en geholpen met opstaan. Daar ging hij zelfs 's nachts zijn bed voor uit.

Victoria

Op een dag werd Victoria naar het slachthuis gebracht in Surhuisterveen, in Friesland. Ze gaf geen melk, ze was een zogenaamde vleeskoe. En een vleeskoe moet lekker dik zijn. Maar Victoria was mager en bleef mager. Na twee jaar moet de boer gedacht hebben: "Dat wordt nooit een goede dikbil", dus moest ze weg voor de dood. In het slachthuis stond ze in de rij te wachten op haar beurt. Maar voordat de slachter zijn werk kon doen, sprong ze over een muur van een meter tachtig heen. Toen begon ze aan een vlucht die zes dagen zou duren. Ze werd al die tijd achtervolgd door de politie, de brandweer en door dierenartsen met hun verdovingspuiten. Zelfs door cameraploegen en fotografen werd ze niet met rust gelaten.

Het Friese land lag verstopt onder een dik pak sneeuw. De meeste mensen zaten dicht tegen de verwarming aan, maar wie zich buiten waagde kon in de verte een zwarte schim zien draven. Hier en daar springend over hekken en sloten. Niemand kreeg haar te pakken. Soms raakte een verdovingsshot haar in de flanken, maar ze liep door. Net als Claartje. Alleen hier was geen etalage die haar stopte. Er was steeds weer een nieuwe vlakte waar ze overheen denderde. Verder en verder van het slachthuis vandaan.

Ze was wereldnieuws geworden: de koe die rende voor haar leven. Het stond in alle kranten. Toen ze na zes dagen stopte met lopen was ze allang een heldin. Ze werd vrijgekocht en naar een stal gebracht om tot rust te komen. Daarna werd ze in een

veewagen geladen en naar Bert Hollander gebracht. Daar kreeg de koe die alleen een nummer was haar naam Victoria, de Romeinse godin van de overwinning.

Victoria loopt nog altijd trots rond op de boerderij in Zandhuizen, zonder te hoeven produceren en zonder ooit nog met een been het slachthuis te hoeven betreden!

IK EN MIJN KOE

Ria Dekker heeft een bijzondere band met dieren: ze kan boodschappen opvangen en intuïtief met dieren praten. Ook met koeien!

Mijn man was jarig en ik wist niet wat ik hem moest geven. Maar ik wist wel dat hij van koeien houdt. Koeien in de wei en ook op een schilderij. Dus kwam ik op het idee om een adoptiekoe te geven. Het idee vond hij wel leuk, maar nog leuker vond hij het om het door te geven aan de kleinkinderen. Nu nog een plaats uitzoeken waar we makkelijk geregeld naar toe konden gaan. In een uitzending van Man bijt hond gingen ze naar de het dorpje Noordeloos. Ik zei tegen mijn man dat het mij leuk leek om daar een koe uit te zoeken. Op internet kwam hij Boer Huib Bor en boerin Ria van Gils tegen. Wij moesten jammer genoeg nog een paar maanden wachten voordat het open dag was. Ik was heel benieuwd naar onze adoptiekoe!

Ik ben energietherapeut: ik magnetiseer mensen, maar ook dieren zoals katten, honden en paarden. Ik communiceer met de dieren, dus was ik benieuwd of ik ook contact kon krijgen met koeien. Tijdens de open dag had ik al een goed gevoel, niet alleen over de koeien, maar ook over

Boer Huib en boerin Ria. Huib vertelde dat hij één keer in de maand een bijeenkomst had met een paar boeren uit de buurt en dat ze veel bespraken over het reilen en zeilen op hun boerderij en wat er te verbeteren valt. Het leek mij heel erg leuk om dat eens mee te maken. Huib heeft met de betrokkenen gesproken en ik mocht van de partij zijn.

Op de eerste bijeenkomst gingen wij de stal in van boer Huib en probeerde ik contact te leggen met een koe. Zij wilde niet met mij praten en zei: "Ga maar naar hiernaast" Dus toen heb ik met die koe gesproken en zij vertelde dat boer Huib niet zoveel bentoniet moest geven. Ze vertelde dat de koeien die daar lagen, last hadden van hun maag. Ik keek de stal rond en zag inderdaad een paar koeien liggen. Ik vertelde het aan de boeren, en die lachten mij natuurlijk uit. Boer Leen heeft schijnbaar wel geluisterd. Een paar weken later kreeg ik een mailtje van hem, waarin stond dat hij de hoeveelheid bentoniet heeft gehalveerd, waarna de melkproductie met 20% is gestegen!

Ik kom nog geregeld op de boerderij en neem vaak de kleinkinderen, vriendinnen of kennissen mee. Er zijn er al enkelen die ook een koe hebben geadopteerd. Onze adoptiekoe heet Pieta 86. Ze is heel lief maar een beetje schuw. Verleden week moest ze kalven. Ik vroeg aan Huib of ik erbij mocht zijn als ze bezig was. De dag dat ze begon was donderdag. Huib belde mij op. Op dat moment kon ik niet komen dus ben ik de volgende dag gegaan. Ze had nog niet gekalfd. Huib en Ria zeiden: "Misschien wacht ze op jou." Pieta stond alleen in de wei en ik ben er naar toe gegaan. Ik heb haar een beetje moed in gesproken en haar op haar gemak gesteld. Ze zei: "Het gebeurt net als bij jou".

Dus ik vertelde aan Huib dat ze pas zaterdag ging kalven, omdat mijn dochter op zaterdag is geboren. Ik ben weggegaan en een paar uur later belde Huib mij op met de mededeling dat Pieta een stier had gekregen. Nu begreep ik Pieta! Het ging niet om *de dag* maar om wat er *gebeurde*. Want toen ik moest bevallen had mijn moeder op vrijdagavond voordat ze wegging mij moed ingesproken en mij op mijn gemak gesteld net zoals ik Pieta op haar gemak heb gesteld. Een paar uur later was ik bevallen van een dochter. Pieta's stier is op 21 juni 2007 geboren.

Ria Dekker

PRIJSKOE

Paul en Ilse Blokker hebben een koe die uitzonderlijke prestaties heeft behaald. Alle reden om haar even in het zonnetje te zetten!

Gretha 107 heeft op 9 mei 2007 in 12 lijsten (12 keer gekalfd) en 4629 melkdagen 124570 kg melk met 4,36% vet en 3,69% eiwit gegeven. In totaal is dit 10018 kg vet en eiwit. Hiermee is zij de 47^e koe van Noord-Holland die dit ooit gehaald heeft en ongeveer de 700e koe van Nederland. Ze is een van de kleinste koeien van ons bedrijf en heeft een kruishoogte van 1,35 meter. Ze is geboren op 4 november 1990 en wordt dus straks 17 jaar. We kunnen wel zien dat ze oud is want ze wordt wat stijver in de gewrichten. Verder is ze nog goed gezond. Alleen laten we haar niet meer afkalven en zolang als het goed gaat blijft ze op het bedrijf. We melken haar nog steeds en ze geeft nu nog steeds 17 á 18 kg melk per dag. Vrijdag 22 juni '07 hebben we het gevierd en werd ze gehuldigd.

Paul en Ilse Blokker

OP WEG NAAR DUURZAAMHEID

Meike van Roekel

Bij de aanvang van een adoptieverband beloven de boeren zich in te zetten om hun bedrijf duurzamer te maken. Om dat te laten zien, vullen zij elk jaar een duurzaamheidsanalyse in. Een aantal duurzaamheidsverslagen van boeren zijn al binnen, en ook is er al een groepje van boeren en burgers wat zich zal gaan verdiepen in de resultaten. Daarover meer in de volgende Koevoet. Om toch alvast een voorproefje te geven: dit is wat boeren zoal hebben gedaan met uw adoptiegeld:

- Kalfjes bij de koe
- Een nieuwe stal bouwen
- Ggo vrij krachtvoer laten samenstellen
- Aanleg van bloemrijke akkerranden
- Meer tijd aan de koeien besteden
- Aanschaf van koeborstels
- Een nieuw betonpad waardoor de koeien langer buiten kunnen blijven
- Ventilatoren in de stal
- Een nieuw, diervriendelijker voerhek

ECOMEL ACTIE

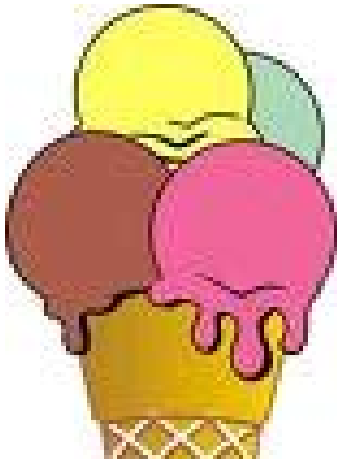
Zoals in de vorige koevoet al aangekondigd, is begin juli de melkpakkenactie van de Groene Koe gestart. Adopteer een koe staat uitgebreid vermeld op alle zuivelverpakkingen van de Groene Koe. Mensen kunnen een koe adopteren en door een slagzin op een mooie manier af te maken, kunnen ze ook nog een weekendje op de boerderij winnen, bij een van "onze" adoptieboeren. Het wordt spannend! Hoeveel nieuwe adoptievrienden zullen erbij komen? Vol verwachting wachten we af. In de volgende Koevoet de resultaten...

De actie staat ook op de website van Ecomel: www.groenekoe.nl onder het kopje "acties". VERSLAG AEK DAG 13 APRIL

DUURZAME KOEIEN LATEN MINDER WINDEN

De koe wat minder winderig te maken door haar voer te geven dat de productie van methaangas beperkt. Het is één van de bijdragen om de opwarming van de aarde en dus een al te drastische klimaatverandering tegen te gaan.

Met melk van die 'wind-arme' koeien maakt de Hellendoornse ijsfabriek Ben & Jerry's haar roomijs. Het is slechts één van de milieuvriendelijke maatregelen die het bedrijf heeft getroffen. Allemaal te samen zijn ze voldoende om Ben & Jerry's officieel uit te roepen tot klimaatneutrale onderneming.

Het bedrijf maakt daarmee als eerste ter wereld klimaatneutraal ijs. Klimaatneutraal betekent dat een bedrijf bij de productie het milieu niet belast met de uitstoot van schadelijke stoffen. Het gaat dan om de totale productie, in het geval van de ijsfabriek van de melk tot het ijsbekertje.

Ben & Jerry's bereikt dat, behalve door melk te gebruiken van minder winderige koeien, onder meer door energiezuinig te werken, door de detailhandel te voorzien van energiezuinige vriesmeubelen en door groene stroom aan te wenden. Waar de technologie niet toereikend is om emissies te voorkomen, compenseert de Hellendoornse ijsfabriek dat door te investeren in duurzame energieprojecten in ontwikkelingslanden

PLEEGMOEDER-ZOOGSYSTEEM VOOR STIERTJES OP DROEVENDAAL

De zwarte bladzijde wordt langzaam wit

Kees van Veluw

Biologisch Proef- en Leerbedrijf Droevendaal in Wageningen, onderdeel van WUR, startte voorjaar 2003 met het ontwikkelen van een biologische stierenvleesketen. Per jaar komen circa 13.000 nuchtere biologische stierkalveren in het gangbare afmestcircuit terecht. Deze 'zwarte bladzijde' in de biologische melkveehouderij weer wit maken, vormt een belangrijke drijfveer voor het proefbedrijf. Nu is er een zeer diervriendelijk stierenhouderij systeem met behulp van pleegmoeders ontwikkeld. Egbert Lantinga, onderzoeker van WUR en Andries Siepel, bedrijfsleider van Droevendaal leggen uit.

Een zoogmoeder met haar stierkalfjes. Foto: Egbert Lantinga

Bedrijfsleider Andries Siepel vertelt: "De eerste batch bestond uit zo'n 65 kalveren. We wilden de stiertjes de eerste drie maanden gewoon opfokken met biologisch melkpoeder en daarna afmesten tot een leeftijd van zo'n 15 tot 18 maanden. Maar we kregen natuurlijk al snel door dat biologisch melkpoeder veel te duur was. 'Waarom melkpoeder?' vroeg een student zich af en stelde voor om met zoogkoeien te gaan werken. Dat hebben we opgepakt en dat werd het begin van een pleegmoeder-zoogstelsel.

We gingen werken met uitstootkoeien die nu in dienst kwamen als pleegmoeder. Deze koeien kochten we gewoon op de vrije markt. Meestal een driespeen of een koe met een veel te hoog celgetal, maar we kozen wel koeien die nog een 25 liter melk gaven. In tegenstelling tot wat veel melkveehouders denken is het onderbrengen van drie vreemde kalveren bij een pleegmoeder geen enkel punt. Het zogen van drie kalveren heeft een stimulerende werking op de melkgift van de pleegmoeder. Uierproblemen zijn er nooit. Groeiende kalveren drinken steeds meer en als ze maar blijven zuigen, blijft de pleegmoeder gewoon melk geven.

Na drie maanden zogen wegen de kalveren een dikke 100 kg. Dat haalden de kalveren die het met poedermelk moeten doen zeker niet. We bespaarden met het zoogsysteem zo'n 50 tot 70 euro per kalf aan voerkosten! Na drie maanden gingen er drie andere kalfjes onder de pleegmoeder en zo kan één pleegmoeder circa 12 kalfjes per jaar opfokken. De stierkalveren raken tijdens het zogen al gewend aan brokjes, ruwvoer en geplette tarwe, omdat ze meesnoepen uit de voerbak van de pleegmoeder.

De pleegmoeders verkopen we na een jaar zogen. Soms zijn ze na een jaar zogen in betere conditie dan daarvoor. We kopen nu dan ook zoogkoeien aan die wel wat vlees aan kunnen zetten zodat ze nog iets meer opleveren. Dit systeem beviel ons heel goed. Toch waren de financiële resultaten niet goed genoeg, vooral omdat de vleesprijzen (toen ca € 2.60 per kg geslacht gewicht) de kosten niet dekten."

Nog langer zogen.

Op het proefbedrijf bleven ze dus verder werken aan het zoogsysteem. "We hadden het gevoel dat de zoogperiode wel langer kon duren dan drie maanden", vervolgt Siepel. "Door discussies in het Stierkalf Waardig project en door de positieve ervaringen van melkveehouders die vaarskalveren bij de koe opfokken hebben we dit voorjaar een proef opgezet waarbij kalveren 3, 6 en 9 maanden bij de pleegmoeders blijven. We zien nu al dat negen maand oude zoogkalveren tegen de 300 kg gaan wegen en te groot zijn om nog bij de tepel van de pleegmoeder te komen! Het zijn al echte bullen. De resultaten zijn nog niet allemaal uitgewerkt maar de zes maanden zooggroep gaat voor de medaille. We denken dat drie maanden tekort is en negen maanden te lang. De melkgift van de pleegmoeders loopt na negen maanden te ver terug en komt moeilijk op gang als je er weer nieuwe zoogkalveren onder zet. Na zes maanden kan dat wel. De nieuwe zoogkalveren trekken de melkgift wel weer vlot. We zien dat doordat de moeder weer meer brok en geplette tarwe gaat eten. Pleegmoeders krijgen ad lib kuilvoer, 3 kg brokken en 3 kg geplette tarwe."

Na zes maanden zogen wegen de kalveren zo'n 200 kg en gaan ze in leeftijdsgroepen in een hellingstal of ze gaan gewoon naar buiten. De kalveren krijgen, ook als ze in de wei lopen, een halve kg geplette tarwe bijgevoerd. Dat is voor de groei maar ook om ze mak te houden. "Omdat we de stiertjes vanaf aankomst op het bedrijf tot aan het slachten elke twee weken wegen blijven ze ook mak, hoewel het altijd oppassen is met stieren," zegt Egbert Lantinga. "Na 15 tot 18 maanden wegen ze 500 tot 550 kg. Geslacht levert dat een karkas op van ca 250 tot 280 kg."

Pleegmoeder helpt kalf.

Stieren wegen op Droevendaal. Foto: Egbert Lantinga

Egbert Lantinga is erg onder de indruk van het gedrag van de dieren in dit systeem: "Vorig jaar hebben we vijf pleegmoeders met 13 kalveren in een perceel natuurgrasland gedaan. Het was prachtig om te zien hoe hecht de band wordt tussen de dieren. De kalveren mogen haast bij elke moeder drinken en het mooiste was het drinken van water door de kalveren." Andries Siepel vult aan: "Er staan weidepompen in het perceel, maar een kalf is nog niet sterk genoeg om die in te drukken. Ik kon het bijna niet geloven maar als een kalf water wil drinken blèrt het een paar keer en dan

sjokt er een moeder naar de pomp, drukt een paar keer en de kalfjes kunnen drinken. En als ze niet genoeg hebben gehad drukt de moeder gewoon nog een keer! En als het heet is gaan de moeders zo liggen dat de kalfjes in hun schaduw liggen. Fantastisch om te zien!" "Dit zouden alle consumenten moeten kunnen zien, dan willen ze vast wel meer betalen voor het vlees," stelt Lantinga, "Dit is een unique selling point, de kalveren en de pleegmoeders hebben een topwelzijn!"

Economie

Siepel: "Je kan het op twee manieren bekijken. Of je zegt dat de consument de kostprijs van dit 'pleegmoeder-zoogsysteem' gewoon moet betalen, of je gaat toch kijken hoe je de kosten kunt drukken. We hebben nu 60 stierkalveren die na zes maanden zogen verder in leeftijdsgroepen afgemest worden. Als de vleesprijzen op € 4,- per kg geslacht gewicht zouden liggen dan kan het financieel uit. Momenteel krijgen we voor een R+ (uit het SEUROP klassificatie systeem) dier ongeveer € 3,60 en het lukt ons om dieren, vooral van dubbeldoelrassen in deze klasse te krijgen. Gemiddeld komen we nu op O+ kwaliteit uit met een prijs van € 2.95 per kg geslacht gewicht. We moeten nog een efficiëntieslag maken. Een mogelijkheid is om de dieren na zes maanden zogen naar een gespecialiseerd afmestbedrijf te brengen waar er een paar honderd afgemest worden. De eerste zes maanden zou dan op een melkveehouderijbedrijf plaats moeten vinden. Elke melkveehouder heeft wel een aantal uitstootkoeien en een plek in de stal waar dit zoogsysteem toegepast kan worden. Zo wordt de zwarte bladzijde mooi opgelost."

Lantinga: "De afmestleeftijd is ook van belang. Je zou ze op 9-12 maanden kunnen slachten als kalfsvlees. Maar kalfvlees is luxe vlees, wel met een hogere prijs maar ook met een speciale marketing. Mest je ze verder tot jong rood rundvlees dan is het weer moeilijk om concurrerend te zijn met ander rundvlees. Wellicht dat een gezondheidsclaim doordat ook vlees van weidedieren meer CLA en omegavetzuren bevat, net zoals melk van weidekoeien, een nog iets hogere prijs oplevert."

"Ik vind dat we al heel wat bereikt hebben", besluit Andries Siepel. "De grootste uitdaging is nu om consumenten te laten zien hoe dat zogen gaat, dan willen ze vanzelf wel meer betalen voor het vlees."

Meer informatie over het pleegmoeder-zoogsysteem: www.droevendaal.wur.nl

Dit artikel is eerder verschenen in Ekoland 6-2007. www.ekoland.nl

LEUKE KOE-WEETJES

- Een biologische koe geeft gemiddeld 20 liter melk per dag, een niet-biologische koe 28 liter.
- Een koe eet in de zomer 90 kg vers gras per dag en ze drinkt 70 kg water.
- Een koe plast en peopt 100 kg urine en mest per dag.
- Een volwassen melkkoe weegt zo'n 500-600 kg.
- Een koe heeft voldoende aan 20 minuten slaap per 24 uur.

LBC NIEUWS

Lokale Boer Consumens verbanden: Duurzame samenwerking tussen boer en consument.

Gerwin Verschuur

In Diepenveen, Utrecht en Wageningen zijn vanaf 1994 drie Lokale Boer Consumens verbanden opgezet¹. Biologische groentetuinen die zich ontwikkeld hebben door de gezamenlijke inzet van tuinders en betrokken klanten. Bijna tien jaar ervaring van deze LBC verbanden laat zien dat de klanten de ruggengraat vormen waarlangs het leven op de bedrijven tot bloei kan komen². Ze hebben gemeen dat de klanten mede verantwoordelijkheid dragen voor het bedrijf. De klanten zijn niet alleen afnemers, maar ze zijn partners geworden in de duurzame ontwikkeling van de bedrijven. Ze zijn consumensen die niet alleen aandacht hebben voor de levenskwaliteit van de gewassen en de dieren, maar ook voor die van de tuinder, de medewerkers en van zichzelf. En van die levenskwaliteit plukken de tuinders en de consumensen samen de zoete vruchten.

De Oosterwaarde

In Diepenveen ligt de Oosterwaarde, waar Tineke Bakker en Jelle Meindertsma meer dan 50 soorten groenten verbouwen. Ruim tweehonderd deelnemers krijgen wekelijks een oogstaandeel. Tineke Bakker: "Ik heb voor dit systeem gekozen vanwege de eerlijke prijzen. Het garandeert dat we als bedrijf kunnen blijven produceren. We stellen jaarlijks een begroting op van alle kosten, waaronder ook de verdiensten van de medewerkers en Jelle en ikzelf. Dat bedrag delen we door het aantal deelnemers en zo krijgt elke deelnemer een oogstaandeel. Het belangrijkste moment tussen mij en de deelnemers is het moment dat we met elkaar de afspraak maken dat we de lusten en de lasten tot de oogst samen delen. We spreken dan af: "Ik zorg voor jou en jij zorgt voor mij." Dat is een heel bijzonder moment en dan gebeurt er echt iets"

De Aardvlo

In de Amelisweerd in Utrecht leiden Michel Smits en zijn vrouw Mariëlle Dings de Aardvlo. Op de Aardvlo wordt met een groep vrijwilligers groenten verbouwd voor de winkel, de boerenmarkt in Utrecht en voor honderd betrokken abonnees. Michel Smits: "De Aardvlo was een initiatief van tien vrouwen, waarin ik als vrijwilliger ben begonnen en op een gegeven moment de tuinder ben geworden. Het is nog steeds een bedrijf waar vrijwilligers een plek hebben en waar ze een stuk eigen verantwoordelijkheid kunnen oppakken en invullen. Je kunt na verloop van tijd zien dat mensen een verbinding met het werk hebben opgebouwd. Ik vind het geweldig om te zien dat mensen als muis binnenkomen en als leeuw weer weggaan. Dat is gewoon hartstikke mooi. Dat geeft voldoening."

Dirk Plat is vrijwilliger op de Aardvlo. Hij brengt groentepakketten rond en haalt producten op bij externe leveranciers voor de boerenmarkt. "De Aardvlo betekent voor mij een andere visie op het leven: minder 'ik'-gericht, meer ontzag voor en contact met de natuur. Ik volg nu een BD landbouw cursus om de opgedane inzichten verder uit te diepen en in de praktijk te brengen. Heel bijzonder aan de Aardvlo vind ik ook de mooie ligging in het bos van Amelisweerd en langs de Kromme Rijn."

¹ Lokale Boer Consumens verbanden is een verzamelnaam voor boerderijen en tuinderijen waar boeren en consumenten samenwerken aan verduurzaming van de landbouw. Bijvoorbeeld boeren en burgers die meedoen aan Adopteer een Koe.

²De pergola is de metafoer van de ruggengraat die consumenten de ontwikkeling van duurzame landbouw bieden. In Nederland zijn dat hoofdzakelijk samenwerkingsverbanden tussen tuinders en consumenten. In Engeland en de Verenigde Staten wordt het Community Supported Agriculture of Community Shared Agriculture (CSA) genoemd.

De Nieuwe Ronde

In Wageningen ligt de Nieuwe Ronde. Hier oogst een vereniging van 150 huishoudens de groenten en bloemen die tuinder Klaas Nijhof voor ze teelt. Ciska van der Genugten heeft als penningmeester in het bestuur van de Nieuwe Ronde meegewerkt aan de opbouw van het bedrijf. Ciska: "Wat mij in de Nieuwe Ronde aantrok was het idee een eigen moestuin te hebben, zonder de verplichting daar dan altijd in te moeten werken. Op de Nieuwe Ronde kan ik in de tuin werken, maar hoeft het niet. Als ik geen zin of geen tijd heb dan heb ik toch verse groenten en bloemen, omdat Klaas daar voor zorgt. Ook kan ik als ik wil een wandelingetje maken in 'mijn' tuin."

Klaas Nijhof: "De Nieuwe Ronde verschaft mij, naast een inkomen, een heerlijke werkplek. Ik geniet van de schoonheid van de gewassen en de bloemen, en ik ontmoet op een prettige wijze veel mensen: leden en stagiaires. En ik ervaar de warmte van de zorg voor mijn welzijn van veel leden en vooral van het bestuur."

Mensen participeren om allerlei redenen in deze drie LBC verbanden. Ze waarderen dat de producten van goede kwaliteit, vers, lekker en biologisch zijn. Het aanbod is gevarieerd en ze eten seizoensgroenten. Ze vinden de tuin mooi, de tuin is dichtbij (weinig kilometers), bekend en daardoor laagdrempelig om te bezoeken. En ze waarderen de tuinders om wie ze zijn en hun vakmanschap.

Foto: Gerwin Verschuur

Verbinding

De mensen zijn betrokken bij de productie van hun voedsel, bij de tuin en bij de andere mensen in het LBC verband. Dat leidt tot samenhang in de relatie tussen mensen en natuur en in de relatie tussen mensen onderling. De verbinding is tastbaar.

Michel Smits: "Ik spreek met de vrijwilligers af dat ze ten minste twee dagen per week komen werken. Ik zie dat de vrijwilligers verbonden zijn met het werk als ze het jammer vinden dat ze een keer niet kunnen." Naast de vrijwilligers heeft de Aardvlo ook betrokken abonnees. Michel had vaak het gevoel dat de abonnees niet erg betrokken waren. Daarom heeft hij alles eens op een rijtje gezet. Wat bleek? Michel: "Zeker vijftig mensen zijn op de een of andere manier actief betrokken. Bij de wekelijkse nieuwsbrief het Vlooiëbeetje, in de kerngroep, in de administratie en de betalingen. Een deel van de mensen betaalt in februari een voorschot zodat ik dan niet naar de bank hoef voor een lening. Er zijn mensen die een afhaalpunt bij huis hebben, mensen die aanwezig zijn bij de presentatie van het teeltplan of de begroting en mensen die helpen bij de organisatie van de pompoenen oogstdag. De biologische open dag wordt ook door de abonnees georganiseerd. Dan kom ik op het feestje en mag aan de 500 bezoekers gaan vertellen wat een geweldige vak ik heb."

Petra van de Kop, bestuurslid van de Nieuwe Ronde: "Ik ben vooral verbonden geraakt met de plek en de heerlijke verse seizoensproducten. Ik vind het heerlijk om lekkere gerechten te verzinnen met de ingrediënten die de tuin op dat moment biedt. Ik vond het ook heel mooi om te ervaren hoe mijn kinderen nieuwsgierig zijn geworden naar nieuwe producten sinds we lid zijn geworden van de Nieuwe Ronde. Als je alles zelf ziet groeien,

zelf kan oogsten, dan wordt het ook spannend om dingen zelf te proeven. Mijn kind van vier, heeft asperges als lievelingsgerecht."

Ik vroeg Elske Kloen, 8 jaar oud, naar haar leukste plek op de Nieuwe Ronde: "De leukste plek is het aspergeveld, want daar heb ik samen met Koen een muizenholletje gemaakt met een voorraadkamertje. Er zit vast al een muis in want er is van gegeten."

David Postma, bestuurslid van de Nieuwe Ronde: "De tuin is een plaats die mensen verbindt. Ik heb zelf veel mensen op en via de tuin leren kennen, die ik niet zomaar elders zou hebben ontmoet. Het geeft mij veel voldoening om met die mensen de betrokkenheid met de tuin te delen. Ik denk in mijn werk als onderzoeker veel na over duurzame landbouw. Het is mij duidelijk geworden als bestuurslid van de Nieuwe Ronde dat duurzaamheid gewoon begint met mensen die het doen. Het is niet een droom maar begint gewoon in de (achter)tuin."

Eerlijke ruil

Duurzame landbouw is een 'eerlijke ruil' voor boer en consument. De boer zorgt goed voor de natuur, de bodem, de lucht en het water en voedt de consument met kwaliteitsproducten. De consument maakt mogelijk dat de boer dat kan blijven doen door een eerlijke prijs te betalen. Tineke Bakker: "Het grootste omslagpunt voor de boer is dat je de klant als serieuze gesprekspartner ziet. Je moet durven zeggen: "Zonder jullie kunnen we het niet."

De drie LBC verbanden hebben gemeen dat de deelnemers, abonnees en leden betalen voor de beoogde productie van de tuin. Ze betalen voor een oogstaandeel en accepteren het risico dat de oogst tegenvalt. Ciska van der Genugten: "Als er op de Nieuwe Ronde een keer weinig is van een product of de kwaliteit is minder, dan weet ik waardoor dat komt. Omdat ik het heb zien groeien, omdat ik weet dat er een late vorst was, een ongelukkige hagelbui of houtduiven in maïs." Klaas: "Het idee is dat we risico's delen, maar sommige risico's zijn ook voor mijn rekening. Als bijvoorbeeld een teelt mislukt en het is nog vroeg genoeg in het seizoen dan probeer ik het gewoon opnieuw. Als het dan nog niet lukt of het kan niet meer, dan is het risico voor de leden. Ik koop geen groenten in, maar lever als het moet wel extra arbeid. De leden betalen dan ook meer voor mijn inspanningen dan voor de groenten eigenlijk."

Op de Aardvlo bestaat de 'eerlijke ruil' met de vrijwilligers uit het produceren van groenten in ruil voor persoonlijke ontwikkeling. Op de Aardvlo werken ongeveer 15 vrijwilligers. Michel: "Als ze komen voer ik een intakegesprek met ze. Ik leg uit wat de Aardvlo is en wat ik van ze verwacht, en ik probeer ook achter hun motivatie te komen.

Daarna mogen mensen een dag of twee meewerken om het uit te proberen en dan volgt een proeftijd van zes weken. Als alles goed gaat vraag ik ze om zich tenminste voor een jaar te binden. Ik vraag van ze om twee dagen per week te komen werken. Dan raken ze pas echt goed ingewerkt en kunnen handelingen een beetje routine worden. Ook kunnen ze dan wat lichamelijke conditie opbouwen. Zij bouwen dan op de Aardvlo in 1 of 2 jaar weer en werkritme op, vinden uit wat ze verder willen doen in het leven en vertrekken dan weer."

Foto: Gerwin Verschuur

Boerderijen hebben veel meer te bieden dan voedsel. Ze bieden ook landschap en natuurschoon, belevingswaarde, ruimte voor ontdekkingen voor kinderen, zinvol werk en antwoorden op zingevingsvragen. De waardering voor dit alles komt

tot uiting op het moment dat de afspraak wordt gemaakt over de prijs, of over de vrijwillige inzet die mensen gaan leveren.

Aan eerlijk ruilen zitten allerlei bijzondere kanten. Op de Nieuwe Ronde is de afspraak dat de leden oogsten voor direct gebruik. Alleen overschotten gaan de vriezer in of worden verwerkt. Klaas: "Als er nieuwe leden bij komen wordt er voor hen een speciale kennismakingsdag georganiseerd. Dan wordt uitgelegd hoe ze moeten oogsten. De ervaring leert dat het niet slim is om te veel nieuwe leden ineens aan te nemen. Want dan merk je dat mensen gaan hamsteren. Ze hebben even de tijd nodig om erop te vertrouwen dat er genoeg blijft voor iedereen."

Op de Aardvlo is het bijzonder hoe met de spanning tussen de productie van groenten en de persoonlijke ontwikkeling wordt omgegaan. Michel: "Ik begeleid mensen zodat ze zelf verantwoordelijkheid voor het werk in de tuin oppakken. Ik stel geen eisen aan hoeveel ze moeten produceren. Na een maand zie ik dat vrijwilligers een redelijke verbinding hebben opgebouwd met het werk en met de rest van de groep. Ze krijgen meer hart voor het werk en zien uit zichzelf dingen die moeten gebeuren. Omdat ik zelf vrijwilliger ben geweest kan ik me goed inleven in de mensen. Ik vond het heel vervelend als iemand op mijn vingers keek en zei wat ik fout deed. Ik geef vrijwilligers veel vrijheid om fouten te maken. Daardoor gaat er productie verloren, maar ze leren toch wel wat. Van mij als ik naast ze gaan staan werken of van de andere vrijwilligers. De ervaring leert dat ik met de groep als geheel het werk gedaan krijg en voldoende produceer." Bij eerlijk ruilen hoort vertrouwen. Vertrouwen dat er genoeg is. Vertrouwen dat mensen leren van fouten en die zelf kunnen corrigeren. Met vertrouwen wordt bewust omgegaan. Het wordt getest en het krijgt de tijd om te groeien.

Dichtbij en persoonlijk

Lokale Boer Consumens verbanden maken zichtbaar dat mensen in het proces van globalisering behoefte hebben aan echt contact met basale levensbehoeften als voeding, hun directe leefomgeving en andere mensen waarmee ze een gezamenlijk doel delen. Bevrediging van die basale levensbehoeften heeft een positief effect op de gezondheid en het welzijn van zowel de boeren als de consumenten.

Erwin Al op de Nieuwe Ronde vertelt luchtig: "Het leukste vind ik het snoepen van de aardbeien. Zien hoe alles groeit. Salades bij elkaar zoeken. Kinderen zien spelen. Met Klaas babbelen." En Petra van de Kop, bestuurslid van de Nieuwe Ronde: "Heel veel trekt me aan in de tuin! Allereerst het idee: lekkere, gezonde, producten uit de buurt. Maar ook de prachtige plek, de rust, de bloemen en kruiden. Mijn kinderen kunnen laten zien hoe alles groeit en bloeit. Daarnaast vind ik het leuk om samen met anderen het initiatief uit te dragen en activiteiten te organiseren waar leden kunnen leren wat ze met de producten uit de tuin allemaal kunnen doen. Bijvoorbeeld de verwerking van kruiden of bloemen." Voor Braams, een vrijwilliger van de Aardvlo, heeft de Aardvlo erg veel betekend: "Ik denk dat het werk hier helend voor mij is geweest. De steun van collega's en de bijzondere sfeer van acceptatie en veiligheid hebben mij de mogelijkheid gegeven te groeien en sterker te worden. Mijn groeiproces maakt dat ik zo langzamerhand aan iets nieuws toe ben."

Transparant

De drie LBC verbanden besteden allemaal veel aandacht aan communicatie. Voor de leden zijn er nieuwsbrieven, met vrolijke namen zoals 't Groene Blaadje en het Vlooeibeetje.

Ze hebben ook allemaal een goede website. De bedrijven zijn open voor de leden. De Nieuwe Ronde gaat daar het meest ver in. Klaas: "Het meest in het oog lopende verschil tussen de Nieuwe Ronde en de andere Pergola Associaties is dat hier met zelfoogst wordt gewerkt. Ik vind het heel prettig omdat zelfoogst betrokkenheid creëert. Mensen komen hier elke week en zien alles groeien. Ze zien waarom dingen misgaan. Dat schept een heel andere band dan met mensen die hier voor een pakket komen. Het verloop ligt dan ook onder de 10%." De transparantie heeft ook betrekking op de begroting en maakt dat de deelnemers kunnen meekijken in de prijsvorming. Op de Nieuwe Ronde worden de

inkomsten en uitgaven in alle openheid en detail besproken. Het bestuur verdedigt bij de leden de prijs, en kiest voor een redelijke beloning van de inspanningen van de tuinder Klaas. Het bestuur huldigt het principe dat de tuin economisch pas duurzaam is als tuinder vervangbaar is. Dat wil zeggen dat een nieuwe tuinder redelijkerwijs voor hetzelfde inkomen wil werken.

Verduurzaming op ecologisch, sociaal en economisch gebied

De drie bedrijven hebben aandacht voor het milieu, dierenwelzijn en de ruimtelijke kwaliteit van het bedrijf. Ze zijn alle drie biologisch of biologisch-dynamisch en hebben de SKAL licentie. Het zijn stabiele samenwerkingsverbanden. Mensen blijven tussen de 5 en 10 jaar verbonden en in die periode kopen ze producten voor een eerlijke prijs en zijn ze op verschillende manieren betrokken bij het bedrijf. Ze zijn vaak zo betrokken dat ze ervaren dat ze er zelf deel van uitmaken. Ze zijn geen klant meer. Ze zijn consumens geworden.

De drie bedrijven zijn financieel gezond omdat ze worden gedragen door een stabiele groep consumensen die de oogst afneemt, daarvoor een eerlijke prijs betaalt en een deel van het risico op misoogst draagt.

Meer informatie over deze drie LBC verbanden is te vinden op de websites.

www.oosterwaarde.nl

www.aardvlo.nl

www.denieuwronde.nl

Voor boeren en consumenten die meer willen weten over hoe ze Lokale Boer Consumens verbanden kunnen starten: kijk op de website van stichting koevoet.

www.stichtingkoevoet.nl

De komende maanden zal er via die website steeds meer informatie over Lokale Boer Consumens verbanden beschikbaar zijn. Als je meer wilt weten kun je ook contact opnemen met:

Gerwin Verschuur, gerwin@schepjeleven.nl

Anne Stijkel, anne.stijkel@inclusivescience.org

Henk Kloen, hkloen@clm.nl

EVEN VOORSTELLEN

ARIE VAN DEN BERG

Beste koeienvrienden en -vriendinnen,

In een eerder stadium heb ik al eens aan voorzitter Monique te kennen gegeven mee te willen denken over het reilen en zeilen van adopteer een koe. De afgelopen periode met al zijn wijzigingen heeft best veel tijd en energie gekost van de bestuursleden. Toen Monique haar beslissing mededeelde om te gaan stoppen met adopteer een koe en vroeg of ik in het bestuur wil mee draaien heb ik daar ja opgezegd. Echt veel tijd is er op korte termijn niet, maar meebesturen moet lukken, adopteer een koe is een leuk boerenburgers project.

Ik ben Arie van den Berg, 56 jaar oud, biologisch melkveehouder onder de rook van de TU Delft. Samen met mijn vrouw Petra melken we 60 koeien en hierbij hoort ongeveer 40 stuks jongvee. Onze boerderij heet Hoeve Ackerdijk, is 45 hectaren groot, buiten koeien hebben we ook nog 15 fokschapen. We zijn ook zorgboerderij voor een dag in de week, ongeveer 30 schoolklassen bezoeken per jaar ons bedrijf met daarnaast zo'n 15 groepen. We willen een bedrijf zijn met een band met de gebruikers van onze producten in de stad.

We zijn niet vanaf het allereerste begin betrokken bij het AEK project, we stonden er eigenlijk wat kritisch tegenover. We doen nu alweer zo, n 5 jaar mee, en natuurlijk is de band met de koe leuk, maar de band met een boerderij waar je rond kan lopen geeft voor de meeste vrienden en vriendinnen toch dat extra. Er zijn bij ons ongeveer 60 dieren geadopteerd.

Bestuurswerk is altijd al een onderdeel van mijn tijdsbesteding geweest, van plattelandsjongerenwerk, de afdeling van Campina en LTO, kerkbestuur, naar nu nog Landinrichting commissie Midden Delfland, Algemene vergadering van het waterschap en onze agrarische natuurvereniging Vockestaert.

Ik wil me een periode inzetten voor Adopteer Een Koe, meedenken aan oplossingen voor een efficiënte uitvoering, helpen vertalen van het duurzame van de deelnemende veehouders en burgers stimuleren om deze boeren een hart onder de riem te steken, wat kan resulteren in een gestage groei van adopties van dat mooie dier; de koe.

Arie van den Berg

HUIB BOR

Ik ben Huib Bor (48) en ben getrouwd met Ria van Gils(47), samen hebben we 3 kinderen te weten Simon(20), Rene(18) en Sabine(16) en onze pleegdochter Amber(11) komt ook nog elke 4 weken bij ons.

Gezamenlijk hebben we een biologisch- dynamisch melkveebedrijf in het dorpje Noordeloos (ZH) met ongeveer 50 melkkoeien en 25 stuks jongvee. Verder ontvangen we regelmatig groepen of kinderfeestjes met als thema "ontdek de boerennatuur", deze activiteit voert Ria grotendeels uit. Daarnaast zijn we nog met een aantal leuke dingen bezig, zoals natuurbeheer (zowel weidevogelbeheer als slootkantbeheer) en de kalfjes bij hun moeder op laten groeien en maken we geen gebruik meer van antibiotica bij de koeien en kalfjes. Ik beleef heel veel plezier om op deze manier met de aarde en de dieren om te gaan en zie het voor mijzelf als een groot leerproces.

Daarnaast zit ik nog in het bestuur van de stichting Demeter en doe ik in onze kerk nog wat met jeugdpastoraat en ontwikkelingssamenwerking.

Ik heb de taken van Monique tijdelijk overgenomen, omdat Monique het te druk kreeg en Arie van de Berg pas over een jaar voldoende tijd heeft om Monique op te volgen, dus ik zie mijzelf als een soort tussenpaus en ik vind het als mijn belangrijkste taak het uitgezette beleid voort te zetten en ervoor te zorgen dat de zaken bij de stichting koevoet blijven doorgaan, verwacht van mij geen nieuw beleid, op deze manier hoop ik een steentje te kunnen bijdragen aan het leefklimaat voor onze dieren.

Huib Bor